dataskydd.net
ORG.NR 802495-4797 – HTTPS://DATASKYDD.NET – INFO@DATASKYDD.NET

Lund 2015-10-19

Skrivelse till riksdagen angående Prop. 2015/16:28

Behandling av personuppgifter och regleringen av id-kortsverksamheten hos Skatteverket

Hej ledamot i Justitieutskottet,

Riksdagen har genom regeringens proposition 2015/16:28 om behandling av personuppgifter och regleringen av id-kortsverksamheten hos Skatteverkets ombetts ta ställning till vissa lagändringar rörandes direktåtkomst och sökbegränsningar till centrala personregister. Dataskydd.net rekommenderar att riksdagsledamöterna inte godkänner förslaget.

Justitiedepartementet har avfärdat Datainspektionens invändningar om säkerhets- och integritetsproblem, trots att Datainspektionen har starkt stöd i forskning om IT-säkerhet och dataskydd för sina synpunkter. Riksdagen riskerar att förvärra redan befintliga IT-säkerhetsproblem - och åtföljande hot mot privatpersoners integritet och privatliv - om man godkänner förslaget.

Se bl. a. SOU 2015:23 och SOU 2015:25.

Dataskydd.net påminner riksdagen om att danska Datatilsynet vid en tillsyn av statliga IT-system fann att omfattande direktåtkomst till centrala register försämrar möjligheten att skydda system mot IT-attacker och andra säkerhetsproblem.[1] Dataskydd.net har anmält Skatteverkets SPAR-register till Datainspektionen för att få en liknande granskning utförd även i Sverige.[2] Trots att vi i dagsläget saknar inhemska utredningar, finns ingen anledning att IT-säkerhet fungerar annorlunda i Danmark än i Sverige. Den danska utredningen borde föranleda eftertanke även i Sverige.

At hackerangrebet førte til, at bl.a. oplysninger i Schengen-informations-systemet er blevet overført til hackerens computer i Cambodia, må overvejende tilskrives /.../ for omfattende deling af IT-systemmæssige ressourcer som LPAR, operativsystem, diske og RACF mellem de forskellige dataansvarlige[.]

– Datatilsynet, Journalnummer 2013-632-0050.

Dataskydd.net vill också påminna riksdagen om att detaljerade bestämmelser för ändamål, känsliga uppgifter, tillgång och sökbegrepp, inte ändrar omständigheten att möjligheter för individer att granska hur myndigheterna följer dessa bestämmelser saknas. Det finns ingte heller möjlighet för individer att utkräva ansvar av myndigheter som misstänkts och/eller visas hantera uppgifter fel.[3] Överdriven detaljreglering av myndigheternas verksamhet är onödig, byråkratisk och gör mycket lite för att skydda individer.[4] Tyvärr utgår överflödig detaljreglering som inte går ett uppföljа på ett effektivt sätt ett tråkigt mönster i Justitiedepartementets utredningar om register och datahantering det senaste halvdecenniet. Riksdagen borde visa ledarskap och bryta den tendensen.

[1] Datatilsynet, 2015-07-31, Journalnummer 2013-632-0050. *Uvedkommendes adgang til personoplysninger i systemer, som Rigspolitiet er dataansvarlig for*. Tillgänglig på internet: http://www.datatilsynet.dk/afgoerelser/seneste-afgoerelser/artikel/vedroerende-uvedkommendes-adgang-til-personoplysninger-rigspolitiets-jnr-2013-079-76/

[2] Tillgänglig på: https://dataskydd.net/sites/default/files/3132pul_spar_dataskyddnet.pdf

[3] Dataskydd.net:s kommentarer på Prop 2014/15:148 om ny domstolsdatalag, framförda till riksdagen 15 september 2015. Tillgängliga på: https://dataskydd.net/nyheter/2015/09/15/kommentarer-till-riksdagen-om-prop-201415148-om-en-ny-domstolsdatalag

[4] Dataskydd.net:s remissvar på SOU 2015:73 om personuppgiftsbehandling på utlännings- och medborgarskapsområdet. https://dataskydd.net/sites/default/files/sou201573_remissyttrande_dataskyddnet.pdf

Dataskydd.net föreslår att riksdagen gör ansatser för att hjälpa individer hävda sina rättigheter gentemot myndigheter när dessa agerar fel. INDIVIDCENTRISK INCIDENT- OCH SÅRBARHETSRAPPORTERING[5] och SAMTYCKE[6] är bevisligen bra metoder för att uppnå bättre nivåer av transparens och ansvarsutkrävande. DATAMINIMERING innebär att mer information inte samlas in än vad som är absolut nödvändigt. Att införa en dataminimeringsprincip skulle öka säkerheten i statens register, eftersom det inte går att läcka information eller felaktigt hantera information man inte samlat in. Vidare bör ANSVARS- OCH RISKFÖRDELNING omvärderas[7] - den som kan bestämma hur ett system fungerar bör också göras ansvarig för att systemet fungerar på ett sådant sätt att individer kan skydda sig själva och sina rättigheter. Dessa fyra förslag ligger i linje med utvecklingen på europeisk nivå.

För utförligare information om motiven bakom dessa åtgärder, se Dataskydd.net:s remissyttrande på SOU 2015:73, länkat i fotnot 4.

EU:s dataskyddspaket, KOM (2012)11 och KOM (2012)12.

Vi bistår gärna med riksdagens vidare arbete. För mer information, till motioner och textändringar eller frågor, tveka inte att kontakta oss på Dataskydd.net. Du når oss enklast på info@dataskydd.net.

Vänliga hälsningar,

Amelia Andersdotter
Ordförande, Dataskydd.net Sverige

Så avfärdar Justitiedepartementet Datainspektionen

> Datainspektionen föreslår att bestämmelsen formuleras om så att det i stället anges att direktåtkomst bör medges endast om det är lämpligt ur integritetssynpunkt. Regeringen anser dock att det inte finns skäl att formulera bestämmelsen på så sätt att den utgår ifrån att det behöver motiveras varför utlämnandet är lämpligt.

Prop 2015/16:28, s. 48.

> Datainspektionen föreslår också att det införs ett krav på att direktåtkomst till sådana ytterligare uppgifter som Skatteverkets förslag avser inte får medges innan Skatteverket försäkrat sig om att behörighets- och säkerhetsfrågorna är lösta på ett sätt som är tillfredsställande och att ett medgivande får återtas om förutsättningarna inte längre finns eller av annan särskild anledning. Regeringen bedömer dock att det i detta lagstiftningsärende inte finns skäl att närmare reglera ansvaret i dessa frågor.

Prop 2015/16:28, s. 49.

> Justitiekanslern och Datainspektionen framhåller vikten av att en sekretessprövning görs. Justitiekanslern menar att en sekretessprövning förutsätter en manuell granskning och anser att det är oklart hur möjligheten till direktåtkomst praktiskt ska kunna begränsas i de fall där utlämnande inte bör ske på grund av sekretess. /.../ Regeringen anser att användningen av sekretessmarkering innebär en tillräcklig säkerhet för att sekretessbelagda uppgifter inte ska röjas vid det föreslagna utlämnandet. Sammantaget gör regeringen också bedömningen att förslaget till utvidgade möjligheter för regeringen att föreskriva om direktåtkomst för enskilda är motiverat utifrån den förenklade hantering den föreslagna regleringen medför för enskilda och Skatteverket.

Prop 2015/16:28, s. 51-52.

[5] Dataskydd.net:s remissyttrande på SOU 2015:23 om kapitel 9.5: https://dataskydd.net/sites/default/files/sou201523_remissyttrande_dataskyddnet.pdf

[6] Se Dataskydd.net:s remissyttrande om SOU 2015:73 om kapitel 7.11-7.13, ovan fotnot 4.

[7] Kommentarer om kapitel 7.8 och 7.15 i remissvaret i fotnot 4.